

طرح تقویت مبانی فکری و اعتقادی (۳۳):

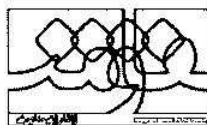
آئین نامه طلبگی در سبک زندگی اسلامی

(دفتر چهارم)

تحت اشراف

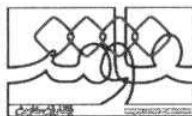
حجت الاسلام والمسلمین محمدعلی نکونام

نماینده ولی فقیه در استان چهارمحال و بختیاری و امام جمعه شهرکرد

نشر مقاومت

سرشناسه	نام، محمدعلی، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	ج: یک زندگی اسلامی / تحت اشراف محمدعلی نگوتهام؛ دبیرخانه طرح تقویت میانی اعتقادی و شبهه زدایی دین
مشخصات نشر	شهرکرد: نشر مقاومت، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	ج: ۴؛ مصور (رنگی)
فروست	طرح تقویت میانی اعتقادی و اعتقادی: ۳۰، ۳۲، ۳۳
شابک	ج: ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۸۶-۰۰۱-۸۳۸۶-۰۰۱-۸۳۸۶-۰۰۲-۵: ج: ۳: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۸۶-۰۰۲-۵: ج: ۴: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۸۶-۰۰۳-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	راه و رسم زندگی (اسلام)
موضوع	Conduct of life -- *Religious aspects -- Islam
موضوع	چوانان -- ایران -- راه و رسم زندگی
موضوع	Young adults -- Iran -- Conduct of life
موضوع	اسلام -- مطالب گونه گون
موضوع	Islam -- Miscellanea
موضوع	راه و رسم زندگی (اسلام) -- احادیث
موضوع	Conduct of life -- *Religious aspects -- Islam -- Hadiths
شناسه افزوده	مطلبی چونقانی، محسن، ۱۳۶۳ -، مجری پژوهش
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ ج ۹ / ن ۸ / BP ۲۵۸
رده بندی دیوبی	۲۹۷/۷۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۷۲۸۶۹

نشریات

طرح تقویت مبانی فکری و اعتقادی (۳۳)
آئین‌نامه طلبگی و سبک زندگی اسلامی (دفتر چهارم)

تحت اشراف حجۃ الاسلام والمسلمین محمدعلی نگوینام

تنظیم و بازنویسی: حسن مطلبی جوتقانی

صفحه‌آرا: علیرضا شکوه‌زاده

مستندسازی: زهرا احمدی‌نیر

طراح جلد و تصاویر: محمدعلی ماسینی

امور فنی و هنری: موسسه فرهنگی صلح اسلامی

چاپ: اسرا * نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۸۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه * قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۸۶-۰۳-۹

مراکز پخش:

تهران، خیابان انقلاب، مجمع ناشران انقلاب اسلامی

۰۲۱-۶۶۹۷۶۴۸۷-۶۶۹۷۶۴۸۲

تهران، خیابان انقلاب، بین دانشگاه و فخر رازی، کتاب کیهان

۰۲۱-۶۶۴۰۳۴۷۹-۶۶۴۴۹۴۷۵

قم، خیابان دورشهر، نبش کوچه ۳، پلاک ۸۱، نمایشگاه زمزم هدایت

تلفن: ۳۷۷۳۰۷۳۵ - ۰۲۵، همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۲۸۸۷

شهرکرد، مصلای بزرگ امام خمینی (ره)، دبیرخانه طرح تقویت مبانی اعتقادی و شبهه زدایی دینی

۰۳۸-۳۱۰۱

۰۹۱۹۵۸۸۰۰۳۵

تمام حقوق چاپ و نشر این اثر برای دبیرخانه طرح تقویت مبانی فکری و اعتقادی و شبهه زدایی دینی محفوظ است.

فهرست مطالب

۲۱	 مقدمه
۲۳	 مؤلفه‌های زندگی طلبگی
۲۴	 عوامل مؤثر در سبک زندگی طلبگی
۲۴	 ۱. آموزش
۲۴	 ۲. نوع ارتزاق
۲۵	 ۳. توقع دیگران
۲۵	 پیشگفتار
۲۹	 چگونگی سبک زندگی طلبگی
۳۹	 ۱. سر و وضع ظاهری
۳۹	 ۲. حضور در اماکن
۴۰	 ۳. دارایی، مخارج و سطح زندگی
۴۱	 ۴. رفتار
۴۱	 ۵. عنوان و مدرک تحصیلی
۴۱	 ۶. کار کردن

۴۴	مفهوم‌شناسی
۴۴	۱. سبک زندگی
۴۶	۲. زی
۴۷	۳. طلبگی
۴۹	۴. هویت طلبه
۵۵	سبک زندگی امام خمینی رحمته الله علیه
۵۸	توصیه‌های امام رحمته الله علیه به طلاب
۵۸	۱. ساده‌زیستی
۵۹	۲. تحصیل علم در اولویت
۶۰	۳. علم و عهد
۶۰	۴. تهذیب نفس
۶۱	۵. روحانی‌مربی‌خانه
۶۳	۶. غرور‌آوری علم
۶۵	۷. لزوم حفظ مکتب
۶۵	۸. اول‌خودسازی
۶۶	۹. علم و عمل دو بال پرواز
۶۷	۱۰. ضرورت الهی بودن آیت‌الله
۶۸	۱۱. پرهیز از تشریفات
۶۸	۱۲. ضرورت مضاعف تهذیب برای روحانی
۷۱	سبک زندگی حضرت امام روح‌الله رحمته الله علیه
۷۱	۱. ساده‌زیستی
۷۲	۲. صرفه‌جویی و مصرف درست
۷۲	۳. نظم و دقت
۷۳	۴. اصول تربیتی

۷۵	۵. آرامش در کنار خانواده
۷۶	۶. خانه‌داری
۷۶	۷. پدری مهربان
۷۷	۸. تواضع در برابر همسر
۷۹	۹. همکاری و همیاری در کارهای خانه
۸۰	۱۰. تربیت فرزند
۸۰	۱۱. خودم باید کار کنم
۸۲	۱۲. حرام زن و شوهر به همدیگر
۸۳	۱۳. امانت‌داری و رازداری
۸۴	۱۴. صبر و شکیبایی
۸۴	۱۵. گذشت در زندگی
۸۵	۱۶. رفیقانه، صمیمانه، بی تکلف
۸۷	۱۷. مهربانی با اهل خانه
۸۷	سبک زندگی در نگاه و عمل امام خاتمی (طه العالی)
۹۲	طلبة کارآمد
۹۴	کارآمدی طلبه از نگاه رهبری
۹۵	۱. ورود به مسائل سیاسی و پشتیبانی از نظام جمهوری اسلامی
۹۶	۲. تبیین مفاهیم اسلامی و دفاع از دین اسلام
۹۶	۳. مواجهه با شبهات
۹۷	۴. مبارزه با خرافات
۹۹	۵. توجه به اخلاق و تهذیب نفس در حوزه‌ها
۱۰۰	۶. تقویت علمی و حضور در صحنه‌های فلسفی، فقهی و کلامی دنیا
۱۰۱	۷. ایجاد تحول همه‌جانبه در حوزه‌ها
۱۰۱	أ. تبیین مفهوم تحول و ضرورت مدیریت آن

- ب. تحول در کیفیت تدریس، تدرّس و کتاب‌های درسی..... ۱۰۲
- ج. تحول در سبک مدیریت..... ۱۰۳
- د. تحول در نظام رفتاری اخلاقی حوزه‌ها..... ۱۰۴
- ه. تحول در تشکیلات و سازماندهی حوزه‌ها..... ۱۰۵
۸. سیاست‌گذاری و ترسیم چشم‌انداز برای حوزه..... ۱۰۵
۹. تقویت وحدت و همفکری علمای مذاهب..... ۱۰۶
- أ. دعوت امت اسلامی به وحدت..... ۱۰۶
- ب. تقویت اندیشه تقریبی..... ۱۰۸
۱۰. تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی..... ۱۱۰
۱۱. طرح اف‌سی‌ها و کفیری‌ها از سوی علمای شیعه و سنی..... ۱۱۱
۱۲. گفت‌وگوهای دینی در بیابان..... ۱۱۲
۱۳. حضور فعال و مؤثر در مساجد..... ۱۱۳
- أ. محل عبادت و ذکر معارف دین و مناقب اهل بیت علیهم‌السلام..... ۱۱۴
- ب. مرکز نهضت‌ها و جنبش‌های اسلامی - مردمی..... ۱۱۴
- ج. مرکز همه تصمیم‌گیری‌های محلی حکومتی..... ۱۱۵
- د. مرکز عبادت و تفکر..... ۱۱۵
۱۴. حفظ قداست روحانیت..... ۱۱۶
۱۶. ضرورت زمان‌شناسی علما و روحانیت شیعه..... ۱۱۷
۱۷. صمیمیت و مردمی بودن روحانیت..... ۱۱۸
- آشنایی با سبک زندگی اسلامی در محضر رهبری..... ۱۱۹
- بایسته‌های سبک زندگی طلبه..... ۱۲۸
۱. طبیب دوار..... ۱۲۸
۲. حفظ قداست..... ۱۳۰
۳. شأن روحانی..... ۱۳۲

۴	حفظ زی طلبگی	۱۳۵
۵	ثبات در عمل	۱۳۶
۶	حفظ آبروی هزارساله	۱۳۷
۷	پارسایی	۱۳۸
۸	لزوم فکرپروری و پرهیز از حفظ محوری	۱۴۰
۹	لزوم حفظ سنت مباحثه	۱۴۰
۱۰	لزوم حفظ سنت احترام به استاد	۱۴۱
۱۱	لزوم حفظ سنت پاسخگویی معلم در برابر متعلم	۱۴۲
۱۲	لزوم انتخاب آزاد استاد در حوزه	۱۴۲
۱۳	لزوم تقویت بحث و گعده علمی	۱۴۳
۱۴	لزوم انطباق تولیدهای علمی با نیازها	۱۴۳
۱۵	لزوم پرهیز از مسائل خرافات	۱۴۴
۱۶	لزوم تحول در نظام اخلاقی حوزه و تکریم مراجع	۱۴۵
۱۷	لزوم توجه به تهذیب نفس در حوزه	۱۴۵
۱۸	لزوم شناخت قله‌های تهذیب در حوزه‌ها	۱۴۶
۱۹	پرهیز از توهین به مقدسات و بزرگان حوزه	۱۴۶
۲۰	لزوم شناخت پیچیدگی‌های زمان	۱۴۶
۲۱	لزوم توجه به رشته تفسیر	۱۴۷
۲۲	ضرورت خوب درس خواندن بانوان طلبه	۱۴۷
۲۳	لزوم نترسیدن روحانیون از عنوان آخوند حکومتی	۱۴۷
۲۴	لزوم پرهیز حوزه از بیگانگی و بی‌طرفی نسبت به نظام	۱۴۸
۲۵	لزوم پرهیز از افراطی‌گری در حرکات انقلابی	۱۴۹

جایگاه طالبان علم و معرفت در اسلام / آیت‌الله العظمی نوری همدانی (دام‌ظله)

چکیده ۱۵۲

لزوم مرزبانی و سنگربانی از مرزهای اسلام / حجت‌الاسلام والمسلمین نگوینام

چکیده ۱۶۷

لزوم توجه به تزکیه ۱۶۸

لزوم توجه به محیط پیرامون ۱۷۰

تحلیل در سنت ۱۷۲

آیین‌نامه طلوع بار و بگرد سبک زندگی اسلامی / آیت‌الله سید خاتمی

چکیده ۱۷۷

سؤال اول ۱۷۸

خاطره کوتاه از آغاز طلبگی ۱۷۹

سؤال دوم ۱۷۹

حوزه، خانه‌ی امام زمان (عج) ۱۸۰

پیام خروج از حوزه ۱۸۱

آیین‌نامه طلبگی ۱۸۳

بند اول: تقوا ۱۸۳

بند دوم: ظهور بندگی در رفتار ۱۸۴

بند سوم: فراخوانی به طلبگی ۱۸۴

بند چهارم: تعهد به درس خواندن ۱۸۵

بند پنجم: مباحثه ۱۸۶

بند ششم: خط و موضع سیاسی سالم ۱۸۶

بند هفتم: عشق به اهل بیت (علیهم‌السلام) ۱۸۷

عوامل موفقیت در تبلیغ دین و اثرپذیری آن / حجت الاسلام والمسلمین دهنوی

۱۹۳	چکیده
۱۹۴	مقدمه
۱۹۵	آسیب‌ها و خطرات در کمین طلاب
۱۹۵	وسوسه نشدن
۱۹۵	تمسخر و استهزا
۱۹۵	حفظ شأن روحانیت
۱۹۶	عوامل موثر در موفقیت روحانیت
۱۹۶	صفای نفس
۱۹۷	اهل عمل در دین
۱۹۹	توکل
۱۹۹	تردید و شک
۲۰۱	توسل به معصومین
۲۰۲	الگوگیری از اولیای الهی
۲۰۴	عجله نکنید
۲۰۵	اخلاص در عمل
۲۰۶	آراستگی ظاهر
۲۰۷	مسواک زدن
۲۰۷	توان علمی
۲۰۸	ادبیات غرب
۲۰۸	درس منطق و فلسفه
۲۰۹	اصول
۲۰۹	فقه
۲۰۹	آشنایی با علوم روز

۲۱۰	آشنایی با مسائل سیاسی و بین‌المللی
۲۱۰	سایر علوم
۲۱۱	عصبانیت و کظم غیظ از نظر اسلام
۲۱۲	روان‌شناسی و علوم روز درباره کظم غیظ
۲۱۳	شجاعت
۲۱۴	امام خمینی علیه السلام مبلغ شجاع بی‌نظیر
۲۱۶	تواضع و فروتنی
۲۱۸	سادگی
۲۱۹	نهادهای حق‌گویی
۲۲۰	امانت‌داری
۲۲۲	سخن نرم و اسان‌گویی
۲۲۳	شرح صدر
۲۲۵	سایر عوامل

بایسته‌های دوران طلبگی / حجت‌الاسلام والمسلمین ربانی گلپایگانی

۲۲۹	چکیده
۲۳۰	طلبگی از منظر قرآن
۲۳۳	گام اول: دین و دین‌شناسی
۲۳۴	ابعاد دین‌شناسی
۲۳۵	گام دوم: تهذیب نفس و خودسازی
۲۳۷	مقام طلبه
۲۳۷	خطرهای فرا راه طلبگی
۲۳۸	برتری رتبه‌ی عالمان بر شهیدان
۲۴۰	گام سوم: بلند همتی و استقامت

۲۴۲	کام چهارم: بهره‌گیری از فرصت
۲۴۴	سخن پایانی

ارزش علم و علم‌آموزی از نظر قرآن و پیشوایان دین / حجت‌الاسلام والمسلمین ربانی گلپایگانی

۲۴۹	چکیده
۲۴۹	مقدمه
۲۵۰	اهمیت یادگیری علم
۲۵۱	علم و ارزش مؤمن
۲۵۵	نکات مهم آیه
۲۵۶	پیام‌های آیه
۲۵۷	آیه اکمال دین
۲۵۸	دین اسلام شامل چه بخش‌هایی است
۲۶۰	تهذیب نفس
۲۶۳	مبارزه با هوس
۲۶۳	نقش شیطان
۲۶۶	اهمیت خون شهید یا دانش‌اندوزی
۲۷۰	علمای شیعه مرزبانان عقیده و دین و مذهب‌اند

راهکارهای بهره‌گیری از فرصت‌ها در دوران طلبگی / حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر رفیعی

۲۷۵	چکیده
۲۷۶	اول: خاطره‌ای از طلبگی
۲۸۱	چند نمونه از کوشش عالمان بزرگ
۲۸۱	۱. شیخ آقا بزرگ تهرانی
۲۸۲	۲. شیخ عباس قمی

۲۸۲	۳. وحید بهبهانی
۲۸۳	۴. آیت الله بروجردی
۲۸۳	پرهیز از گرایش‌های حاشیه‌ای یا انحرافی
۲۸۳	بهره‌بری از فرصت‌ها
۲۸۴	طلبه و فرصت‌ها
۲۸۵	۱. خداشناسی
۲۸۷	۲. خود شناسی
۲۸۸	۳. وضیعه شناسی
۲۸۹	۴. سبک شناسی
۲۸۹	رفاقت و طابقی
۲۹۰	چند سفارش دیگر
	نقش آفرینی جوانان مسجری در سبک زندگی اسلامی / حجت الاسلام والمسلمین نکونام
۲۹۷	چکیده
۲۹۸	مهمترین عرصه نقش آفرینی جوانان

نقش آفرینی انجمن جماعات در سبک زندگی اسلامی / حجت الاسلام والمسلمین نکونام

۳۰۷	چکیده
۳۰۸	اقدامات متولیان مساجد
۳۰۹	معرفی طرح
۳۱۰	راه رونق بخشیدن به مسجد

جایگاه و نقش روحانیت در انقلاب اسلامی / حجت الاسلام والمسلمین نکونام

۳۱۵	چکیده
-----	-------

جایگاه تزکیه، اخلاق و علم در انجام مسئولیت طلبگی / حجت الاسلام والمسلمین نگونام	۲۲۳
چکیده	

نصایح و سفارش‌هایی به طلاب علوم دینی / آیت‌الله خاتمی

سه نکته کاربردی	۲۲۶
۱- نیت	۲۲۶
انگیزه ما از طلبگی چیست؟	۲۲۷
۱- بغل برای خود برگزینم	۲۲۷
۲- به مقام و رتبه بی‌رسیم	۲۲۷
۳- خود را رفق این کنیم	۲۲۹
پرسش‌ها و پاسخ‌ها	۲۴۲
پرسش ۱	۲۴۲
پرسش ۲	۲۴۵
پرسش ۴	۲۴۷
پرسش ۵	۲۴۸
پرسش ۶	۲۴۹

سفارش‌ها و نصیحت‌هایی به طلاب علوم دینی / آیت‌الله استادی

مراقبت از تلفن همراه و برنامه‌های شبکه‌های اجتماعی	۲۵۵
قدر نعمت طلبگی را بدانید	۲۵۷
شرط توفیق در طلبگی، تهذیب است	۲۵۹
احترام پدر و مادر را داشته باشید	۲۶۰
احترام به استاد، نشانه قدرشناسی است	۲۶۱
روحانی بی‌سواد هیچ جایگاهی ندارد	۲۶۲

۳۶۴ مطالعه مستمر

جایگاه علم و عالم و ضرورت حفظ حرمت عالم در سبک زندگی اسلامی / آیت الله استادی

۳۶۹ اسلام دین عقل و فطرت

۳۷۰ اسلام با شمشیر و پول پیش نرفته است

۳۷۳ زنگواره تا کور دانش بجوی

۳۷۷ «عالم» از «عابد» بالاتر است

۳۷۹ وظایف عالم

۳۸۱ عالم باید آموخته های خود را به دیگران هم بیاموزد

۳۸۵ شب قدر شب علم است

۳۸۷ عالم باید محبوب مردم باشد

خدمات امام عام (ع) به مذهب / آیت الله ناصری

۳۹۶ شاگرد پروری امام صادق (ع)

۳۹۹ کمال آدمی در بندگی است

۴۰۰ بلند همتی

۴۰۴ آموختن راهکار

فرهنگ و متولیان فرهنگی / حجت الاسلام والمسلمین قرائتی

۴۱۱ مقدمه

۴۱۱ قرآن و متولیان فرهنگی

۴۱۱ ۱. تا واجب هست کار مستحب نکنید

۴۱۲ ۲. تا نسل نو هست سراغ نسل کهنه نروید

۴۱۴ ۳. کارهایتان را چند منظوره انجام بدهید

۴. گفتگوی تن به تن را اولویت قرار دهید ۴۱۶

۵. همه قرآنی شویم ۴۱۷

اهمیت و ضرورت حوزه و دوران طلبگی / حجت الاسلام والمسلمین حاج علی اکبری

مقدمه ۴۲۱

حوزه در مسیر انبیاء الهی ۴۲۱

تکلیف امت در زمان عدم دسترسی یا غیبت امام عج ۴۲۳

اهمیت فراگیری علوم دینی توسط طلاب / حجت الاسلام والمسلمین ربانی گلپایگانی

مقدمه ۴۲۹

اهمیت فراگیری علوم دینی ۴۳۰

اهداف اصلی طلبگی / حجت الاسلام والمسلمین ربانی گلپایگانی

مقدمه ۴۳۵

اهداف چهارگانه طلبگی ۴۳۵

۱. دین شناسی و تفقه در دین ۴۳۵

۲. خودشناسی و خودسازی ۴۳۶

۳. تعلیم و تربیت دیگران ۴۳۹

۴. دفاع از دین، سربازی کردن، پاسداری کردن از دین ۴۴۰

آداب طلبگی / حجت الاسلام والمسلمین ربانی گلپایگانی

مقدمه ۴۴۳

دفاع از دین؛ چهارمین هدف از طلبگی ۴۴۳

آداب طلبگی ۴۴۷

۱. اخلاص ۴۴۷
۲. جذیت ۴۴۸
۳. نظم و برنامه‌ریزی ۴۴۸
۴. صبر و استقامت ۴۴۸
۵. پرهیز از گناه ۴۴۸
۶. اهتمام به نماز اول وقت ۴۴۹

علت و دلیل نابی طلبگی / حجت الاسلام والمسلمین عرفان

- مقدمه ۴۵۳
- اهداف و دلائل نابی ۴۵۳
- انسان‌سازی، رسالت اصلی حوزه‌های علمیه ۴۵۶

سیری در حوزه‌های امامت شیعیان / حجت الاسلام والمسلمین عرفان

- مقدمه ۴۵۹
- اقدام حوزه علمیه در امر سیاست ۴۵۹
۱. کناره‌گیری فعال از سیاست ۴۵۹
۲. روش معنوی و اخلاقی ۴۶۳

شرحی بر الزامات طلبگی / آیت‌الله خاتمی

- مقدمه ۴۶۹
- الزامات طلبگی ۴۶۹

توصیه‌های لازم برای بهره‌گیری از جلسات آموزشی / حجت‌الاسلام والمسلمین نکونام

مقدمه.....	۴۷۳
لزوم بهره‌گیری از جلسات آموزشی و توصیه‌های مؤثر.....	۴۷۳

زمینه‌ها و ابزارهای طلبگی / حجت‌الاسلام والمسلمین نکونام

ضرورت تلاش در جهت اهداف علمی اهل بیت (ع).....	۴۸۱
وظایف علمای و طلاب.....	۴۸۲
عزم و اراده رقرآن.....	۴۸۳
رابطه عزم با ایستایی.....	۴۸۵
خلق و خوی طلبگی.....	۴۸۶
تقوا.....	۴۸۸
کتابنامه.....	۴۹۵
تصاویر.....	۵۰۳

مقدمه

مفهوم سبک زندگی یکی از مفاهیم متأخری است که هم در جامعه‌شناسی مینا دارد و هم در روانشناسی، با این تفاوت که سبک زندگی در جامعه‌شناسی مفهوم اعمی دارد که شامل باورها، ارزش‌ها، سنج‌ها، الگوهای رفتاری است ولی سبک زندگی در روانشناسی معطوف به الگوهای رفتاری ما و سبک‌ها و ویژگی‌ها در حوزه مصرف، است.

حال، اگر بخواهیم سبک زندگی طلبگی را تعریف کنیم، به‌ویژه با رویکرد روانشناختی، شاید بتوان این‌گونه توضیح داد که مجموعه‌ای از رفتارهای شایسته طلبگی سبک زندگی طلبگی را شکل می‌دهد؛ گونه‌ای از زندگی که انتظار می‌رود که یک طلبه صبح تا غروب زندگی‌اش را آن‌گونه بگذراند. برای نمونه، او چه ساعتی از خواب بیدار می‌شود؟ بعد از نماز صبح آیا می‌خوابد یا نه؟ به هنگام روز آیا با وضوست یا نه؟ برای نماز وضو می‌گیرد؟ و پرسش‌هایی از این قبیل که پاسخ به آنها منش زندگی‌اش را نشان می‌دهد.

«به مجموعه‌ای از این الگوهای رفتاری که طلبه از صبح تا

شب انجام می‌دهد سبک زندگی طلبگی می‌گوییم.»

هر قشری از افراد جامعه سبک زندگی مجزایی دارند. طلاب هم قهراً سبک زندگی مجزایی دارند. طلبه که هدفی جز ترویج دین ندارد، سبک زندگی‌اش باید مؤمنانه باشد. آنگاه، پرسش این است: زندگی مؤمنانه چگونه سبکی از زندگی است؟ به اجمال، زندگی

مؤمنانه یعنی اینکه طلبه به هر آنچه در آموزه‌های دینی آمده است در سطحی عالی و در حد توان عمل کند؛ طلبه‌ای که می‌خواهد دین را از سرچشمه بگیرد، خودش باید الگو باشد. به عبارت دیگر، سبک زندگی طلبه باید شبیه سبک زندگی پیامبر باشد.

تا اینجا سبک زندگی طلبه با سایر مؤمنان فرقی ندارد. منتها، چون طلبه شأن دیگری هم دارد، در این قسمت از سایر مردم و مؤمنان جدا می‌شود. طلبه به‌عنوان فردی که رسالت تبلیغ دارد، سبک زندگی‌اش تا اندازه‌ای از سایر افراد متمایز است، چون او مبلغ است و تبلیغ تنها در این رفتار خلاصه نمی‌شود. پس، باید در رفتارش نیز مبلغ ارزش‌های دینی باشد، همان‌طور که خداوند در سوره احزاب می‌فرماید:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا (۴۵) وَ دَاعِيًا إِلَى اللَّهِ ذِيهِ وَ سِرَاجًا مُنِيرًا (۴۶)

در این آیه، شاهد یعنی الگو. صفت این آیه، اولین شأن پیامبر ﷺ الگو و نمونه بودن است. دومین شأن پیامبر مبشر بودن است. به سوم نذیر بودن است. اگر کسی این شرایط را داشت، سراج منیر می‌شود، یعنی چراغ روشنی که به سبب آن دیگران راه را گم نکنند. با این مبنا، طلبگی یک وجه خاص هم دارد و آن دعوت به خداست. طلبه می‌خواهد مبلغ و الگو باشد. پس، باید نمودهایی داشته باشد؛ یک نماد مابین شکل می‌گیرد که این نمادها نشان می‌دهد که او مهبای تبلیغ است، نمادهایی مانند لباس روحانیت. ما برای لباس روحانیت هیچ جایگاهی جز نماد بودن قایل نیستیم. عمامه گذاشتن تنها بدین معناست که من در معرض و آماده تبلیغ هستم. طلبه که در حجره نشسته و پیراهنی سفید و طلبگی

پوشیده است. نماد این است که اولاً، او درس دین می‌خواند و ثانیاً، پاک و بی‌آلایش است. بسان سفیدی پیراهنش و ساده‌زیست است، بسان فرم خاصی که پیراهن دوخته شده است. بر این اساس، طلبه در جایگاه طلبگی‌اش باید یک سری رفتارهای خاص متناسب با آن جایگاه از خود بروز دهد، که این هم در قیافه و نوع پوشش خود را نشان می‌دهد و هم در منش، مانند سلام دادن به دیگران هرچند کوچک‌تر از او باشد و مانند کوتاه نگه داشتن موی سر و گذاشتن ریش. طلبه با این کارها می‌خواهد خود را بیشتر به پیامبر ﷺ شبیه کند. و این رویه مبنای دینی نیز دارد؛ امام صادق (ع) به یکی از یاران خود می‌فرماید:

الْحَسَنُ مِنْ حِلِّ أَخِي حَسَنٌ وَمِنْكَ أَحْسَنُ، لِمَكَانِكَ مَتَا. وَ الْقَبِيحُ مِنْ كُلِّ أَخِي قَبِيحٌ وَمِنْكَ أَقْبَحُ، لِمَكَانِكَ مَتَا.

کار خوب از هر کس خوب است اما از تو خوب‌تر است، به جهت نسبتی که با ما داری. کار بد از هر کس بد است و از تو بدتر به جهت نسبتی که با ما داری. بنابراین، طلبه که ادعای الگو بودن دارد باید شیوه زندگی وی هم برای سایر افراد الگو باشد.

مؤلفه‌های زندگی طلبگی

مؤلفه‌هایی که سبب ساماندهی زندگی به سبک طلبگی است شامل باورها، ارزش‌ها، هنجارها و الگوهای رفتاری می‌شود؛ طلبه شبیه سایر مسلمانان یک سری باورهایی دارد. البته، باید باورهای وی قوی‌تر از دیگران باشد. در مورد ارزش‌ها و هنجارها هم طلبه باید رتبه بالاتری نسبت به دیگران داشته باشد. اما آنچه سبک زندگی طلبگی را از دیگران متمایز می‌کند، همان الگوهای رفتاری طلبه است.

به دو صورت می‌شود این مسئله را مطرح کرد:

۱. سبک زندگی طلبه چگونه باید باشد؟

۲. سبک زندگی طلبه چگونه هست؟

در صورت دوم، یا باید کار جامعه‌شناختی و میدانی انجام دهیم تا بدانیم سبک زندگی طلبه چگونه هست یا با توجه به تجربه طلبگی خودمان به این سؤال پاسخ دهیم. مثلاً، ما به این نتیجه رسیدیم که طلاب با درس خودشان خیلی عجین‌اند. اصطلاحات و شوخی‌های آنان از ایشان گرفته شده است. مثلاً وقتی از یک طلبه می‌پرسی: چایی می‌خوری یا میوه؟ - راب می‌دهد:

«الحاج هما ممکن اولی من الطرح».

خب شما می‌بینید که این یک اصطلاح اصولی است که در ادبیات طلبگی وارد شده است.

عوامل مؤثر در سبک زندگی طلبی

۱. آموزش

دروس حوزوی‌ای که طلبه می‌خواند در سبک زندگی او تأثیری شگرف دارد، همان‌طور که دانشجوی فیزیک یا زبان انگلیسی سبک زندگی خاصی پیدا می‌کند.

۲. نوع ارتزاق

طلبه‌ای که مشغول درس حوزوی است فرصت ندارد تا شغل دیگری داشته باشد. بنابراین، تنها درآمد وی از راه شهریه و تبلیغ است. خود همین شیوه ارتزاق در ایجاد یک سبک زندگی متفاوت مؤثر است.

۳. توقع دیگران

جایگاهی که دیگران برای یک طلبه قایل اند نیز در شیوه زندگی طلبگی مؤثر است؛ نوع نگاه دیگران و انتظار آنها از طلبه نیز سبب می شود تا طالب دانش دین الگوهای رفتاری متفاوت و برتری برای زندگی خود انتخاب کند.

سبک زندگی طلبگی زیبایی خاصی خود را دارد؛ هویت طلبگی با درسی که می خواند عجین می شود. هر طلبه ای معتقد است که دروس پیش رو صبغه ای الهی دارد. با این نگاه، زندگی از رنگ خدایی به خود می گیرد و لذت بخش می شود. برای خیلی از افراد که شغل شان تنها برای حساب درآمد است، این شغل نمی تواند لذت بخش باشد. اما اگر شغل کسی مطلوب وی باشد برای لذت بخش نیز خواهد بود.

در هر صورت آئین زندگی طالبی را می توان متفاوت از بسیاری سبک ها دانست و باید این چنین باشد، خدای تبارک و تعالی توفیق عطا کرد تا در مجموعه بیستمین دوره طرح تقویت مبانی اعتقادی از میهمانان برجسته روح در حوزه های علمیه استان هم استفاده شود و توسط این بزرگواران به آئین زندگی طلبگی در جمع طلاب عزیز استان توجه داده شود مجموعه مباحث پیش رو حاصل همین جلسات است و در مجموع نکات بسیار زیبا و کاربردی مورد توجه قرار گرفته و از آنجا که روحانیت و مساجد در هم آمیختگی ویژه ای دارند و سنگر اصلی روحانیت مساجد می باشند در پایان به دو سخنی که در این موضوع می باشد هم پرداخته شده و در این مجموعه به چاپ رسیده امید است حلی از فائده نباشد. ضمن آنکه آغازگر این مجموعه مباحث رهنمودهای بسیار ارزشمند مرجع عالیقدر حضرت آیه الله العظمی نوری همدانی است که در مدرسه علمیه امامیه شهر کرد و در جمع طلاب و روحانیون عزیز ایراد گردیده و زینت بخش این مجموعه بحث های آئین طلبگی

است ان شاء الله این کتاب ارزشمند بتواند کمک قابل توجهی به طلاب عزیز در یافتن سبک زندگی طلبگی بنماید. الحمد لله رب العالمین والسلام علیکم ورحمه الله وبرکاته.

محمدعلی نکونام

نماینده ولی فقیه در استان چهارمحال و بختیاری و امام جمعه شهرکرد

www.ketab.ir